

VPLIV JUNAKOV RISANIH FILMOV NA OTROKE

Avtorici:

Anita Mernik, 7. a

Lucija Loger, 7. a

Mentorica:

Mateja Štor, prof. RP

Celje, marec 2011.

VPLIV JUNAKOV RISANIH FILMOV NA OTROKE

Avtorici:

Anita Mernik, 7. a

Lucija Loger, 7. a

Mentorica:

Mateja Štor, prof. RP

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2011

KAZALO

1 UVOD	1
<i>TEORETIČNI DEL</i>	
2 ANIMIRANI FILM ALI RISANKA	3
2. 1 ZAČETKI RISANKE	3
2. 2 KAKO NASTANE RISANKA?	4
2. 3 RAZCVET ANIMIRANEGA FILMA	5
2. 4 GLEDANJE TELEVIZIJE	6
2. 5 USTVARJALNA IGRA IN POSNEMANJE JUNAKOV RISANIH FILMOV	6
2. 6 NASILJE V RISANKAH	7
<i>RAZISKOVALNI DEL</i>	
6 NAMEN	10
7 HIPOTEZE	10
8 VZOREC	10
9 POSTOPKI ZBIRANJA PODATKOV	10
10 MERSKI INSTRUMENT	11
11 REZULTATI IN RAZLAGA	11
11.1 ANALIZA	11
11.2 RAZLAGA HIPOTEZ	
12 ZAKLJUČEK	24
LITERATURA IN VIRI	25
PRILOGE	26

SEZNAM TABEL

Tabela 1: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 1: Koliko otrok je v vaši družini?	11
Tabela 2: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 2: Ali ima vaš otrok v otroški sobi televizijo?	12
Tabela 3: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 3: Kaj vaš otrok najpogosteje gleda na televiziji? (Obkrožite en odgovor.)	13
Tabela 4: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 4: Na katerem televizijskem programu vaš otrok najpogosteje gleda risanke? (Obkrožite en odgovor.)	13
Tabela 5: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 5: Navedite risanko ali risanke, ki jih vaš otrok najpogosteje gleda na televiziji.	15
Tabela 6: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 6: Koliko časa dnevno vaš otrok gleda risanke?	16
Tabela 7: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 7: Ali ste prisotni ob otrokovemu gledanju risank?	16
Tabela 8: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 8: Zakaj vaš otrok gleda risanke?	17
Tabela 9: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 9: Ali lahko vaš otrok sam izbira risanke, ki jih gleda na televiziji?	17
Tabela 10: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 10: Ali se s svojim otrokom pogovarjate o vsebini risanke?	19
Tabela 11: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 11: Kako se vaš otrok najpogosteje igra? (Obkrožite največ 3 odgovore.)	20
Tabela 12: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 12: Ali vaš otrok posnema junake risank, ki jih gleda?	21
Tabela 13: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 13: Če ste na zgornje vprašanje odgovorili z odgovoroma a) ali c), napišite, katerega junaka ali junake iz risank posnema.	22
Tabela 14: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 14: Ali menite, da lahko pretirano gledanje risank privede do agresivnega vedenja?	23

SEZNAM GRAFOV

Grafični prikaz št. 1: Odstotki (f %) za vprašanje št. 1 – Koliko otrok je v vaši družini?	12
Grafični prikaz št. 2: Odstotki (f %) za vprašanje št. 2 – Ali ima vaš otrok v otroški sobi televizijo?	12
Grafični prikaz št. 3: Odstotki (f %) za vprašanje št. 3: Kaj vaš otrok najpogosteje gleda na televiziji?(Obkrožite en odgovor.)	13
Grafični prikaz št. 4: Odstotki (f %) za vprašanje št. 4 - Na katerem televizijskem programu vaš otrok najpogosteje gleda risanke? (Obkrožite en odgovor.)	14
Grafični prikaz št. 5: Število (f) za vprašanje št. 5 - Navedite risanko ali risanke, ki jih vaš otrok najpogosteje gleda na televiziji.	15
Grafični prikaz št. 6: Odstotki (f %) za vprašanje št. 6 – Koliko časa dnevno vaš otrok gleda risanke?	16
Grafični prikaz št. 7: Odstotki (f %) za vprašanje št. 7 – Ali ste prisotni ob otrokovemu gledanju risank?	17
Grafični prikaz št. 8: Odstotki (f %) za vprašanje št. 8 – Zakaj vaš otrok gleda risanke?	18
Grafični prikaz št. 9: Odstotki (f %) za vprašanje št. 9 – Ali lahko vaš otrok sam izbira risanke, ki jih gleda na televiziji?	19
Grafični prikaz št. 10: Odstotki (f %) za vprašanje št. 10 – Ali se s svojim otrokom pogovarjate o vsebini risanke?	19
Grafični prikaz št. 11: Odstotki (f %) za vprašanje št. 11 – Kako se vaš otrok najpogosteje igra? (Obkrožite največ 3 odgovore.)	20
Grafični prikaz št. 12: Odstotki (f %) za vprašanje št. 12 – Ali vaš otrok posnema junake risank, ki jih gleda?	21

Grafični prikaz št. 13: Odstotki (f %) za vprašanje št. 13 – Če ste na zgornje vprašanje odgovorili z odgovoroma a) ali c), napišite, katerega junaka ali junake iz risank posnema.	22
Grafični prikaz št. 14: Odstotki (f %) za vprašanje št. 14 – Ali menite, da lahko pretirano gledanje risank privede do agresivnega vedenja?	23

SEZNAM SLIK

Slika 1 – Dinozavrinja Gertie, čeprav zelo preprosto izrisana, je bila v 1910. letih prava zvezda.	3
<i>Slika 2 – Računalniška animacija</i>	5
Slika 3 – Walt Disney s slavnim Mikijem Miško	5

POVZETEK

Risanke so pomemben del otrokovega življenja, saj jih spremljajo že od otroštva. Prav to je verjetno razlog, da si otroci na televiziji najraje pogledajo risanke.

V današnjem času je na televiziji zaslediti kar nekaj nasilnih prizorov, ki se, žal, pojavljajo tudi v nekaterih risankah, zato je pomembno, da se starši z otroki dogovarjajo o izbiri risank, pogovarjajo o vsebini in neprimernih prizorih gledanega, saj bi s tem lahko rešili vsaj nekaj neprimernih oblik vedenja.

S pomočjo anketnega vprašalnika smo želeli ugotoviti, kakšen je po mnenju staršev Osnovne šole Frana Kranjca Celje vpliv risanih junakov na njihove otroke, ki obiskujejo 1. – 6. razred.

Izkazalo se je, da otroci anketiranih staršev ne posnemajo junakov risanih filmov v tolikšni meri kot smo pričakovali. Zdi se nam spodbuden podatek, da se otroci še vedno raje poslužujejo ustvarjalnih iger kot iger posnemanja.

Obenem se nam zdi zaskrbljujoč podatek, da si več kot polovica otrok anketiranih staršev izbira risanke sama, a vendar je velika večina staršev mnenja, da pretirano gledanje risank privede do agresivnega vedenja.

1 UVOD

Sva učenci 7. a razreda Osnovne šole Frana Kranjca Celje in tudi sami še vedno radi pogledava risanko ali dve na televiziji. Ker sva na šoli opazili, da se učenci v nižjih razredih zelo radi igrajo domišljajske igre in posnemajo nekatere junake risanih filmov, sva se po predlogu mentorice odločili raziskati to področje, tokrat z vidika staršev.

Namen raziskovalne naloge je ugotoviti, kakšen je po mnenju staršev vpliv risanih junakov na učence I. in II. triade Osnovne šole Frana Kranjca Celje. Zanimalo naju je predvsem, koliko časa učenci preživijo pred televizijskimi ekrani, katere programe in risane filme najpogosteje gledajo in ali so starši seznanjeni z vsebinami, ki jih gledajo njihovi otroci. Prav tako naju je zanimalo, s katerimi risanimi junaki se po mnenju staršev njihovi otroci najpogosteje poistovetijo in kako to vpliva na njihovo ustvarjalno igro oziroma agresivno vedenje.

V knjižnici smo najprej poiskali in prebrali različno literaturo ter prebrskali številne spletne strani in v teoretičnem delu zapisali že uveljavljena teoretična izhodišča na področju risane filma in vpliva le-teh na otroke.

Do odgovorov na naša vprašanja o vplivu risanih junakov na učence sva prišli s pomočjo anketnega vprašalnika za starše, kjer so naju zanimali predvsem njihovi pogledi o ustreznosti risank, o njihovi vsebini ter o vplivu le-teh na obnašanje in ustvarjalno igro njihovih otrok.

TEORETIČNI DEL

2 ANIMIRANI FILM ALI RISANKA

V SSKJ lahko najdemo razlago, ki pravi, da je risanka film iz posnetkov risb ali slik, ki ob predvajanju dajejo vtis dogajanja.

Drugače jo imenujemo animirani film ali risani film, ki je najstarejša oblika gibljivih podob in izvira iz časa optičnih igrak 19. stoletja. (Parkinson, 2000)

Beseda animirati izhaja iz latinske besede animare, kar pomeni oživeti, vdihniti življenje.

2.1 ZAČETKI RISANKE

J. Stewart Blackton je bil avtor prve risanke, ki je leta 1906 požela velik uspeh. Poimenoval jo je *Smešni izrazi zabavnih obrazov*. Risanka je bila sestavljena iz niza črtnih risb, ki so prikazovale komične izraze na obrazih.

V naslednjih letih sta k nezgodam nagnjeni Fantoche (avtorja Emila Cohla) in dinozavrinja Gertie (avtorja Winsorja McCaya) postala zvezdi in dosegla priljubljenost kot pravi filmski igralci. (Parkinson, 2000)

Slika 1 – Dinozavrinja Gertie, čeprav zelo preprosto izrisana, je bila v 1910. letih prava zvezda.

2. 2 KAKO NASTANE RISANKA?

Pri animiranemu filmu gre za tehniko oživljanja narisanih likov ali negibnih predmetov. Posamezno fazo gibanja naranega lika posamezno sličico za sličico in jo s hitrostjo 24 sličic na sekundo projicirajo, da nastane iluzija povezanega gibanja. (Slovenski veliki leksikon, 2007)

Desetminutna zgodba je tako zahtevala kar 14.400 sličic, zato je bila ročna izdelava risanke zelo zamuden in zahteven proces, saj je bilo potrebno na vsaki izmed sličic izrisati še ozadje.

Primer:

Za animiranje dinozavra v gibanju je potrebno narediti na desetine sličic, kjer vsaka izmed njih predstavlja njegov posamezen gib. Med projekcijo si te sličice sledijo zelo hitro, tako da imamo občutek, da je dinozaver ves čas v gibanju.

Pri animiranem filmu so posamezne like in elemente gibanja oblikovali najprej na papirju, nato so jih (ročno ali mehanično) prenesli na prozorne folije. (Veliki slovenski leksikon, 2007) Te folije so prosojni celuloidni listi, ki jih imenujemo »celi«. Vsakega izmed celov, na katerem so bile narisane slike posameznih izrazov, premikov ali gibov, so položili na sliko ozadja in tako je nastala celota, ki so jo fotografirali. (Parkinson, 2000)

Dave in Max Fleischer sta bila ena izmed prvih, ki sta uporabljala »cele«. Ustvarila sta nekatere najbolj priljubljene risane junake, med njimi klovna Kokota, Betty Boop in mornarja Popaja. Slednji se je prvič pojavil na filmskem platnu leta 1933.

Vse do pojava računalniške animacije so skoraj vse risanke nastajale s pomočjo »celov«.

Danes se vse bolj uporablja računalniška animacija, kjer gre za »oblikovanje in oživljanje podob generiranih z računalnikom«. (Veliki leksikon, 2007)

Slika 2 – Računalniška animacija

2. 3 RAZCVET ANIMIRANEGA FILMA

Razcvet je animirani film doživel z Waltom Disneyem, ki je v tej umetniški zvrsti pustil velik pečat.

Slika 3 – Walt Disney s slavnim Mikijem Miško

Skupaj z dolgoletnim sodelavcem, risarjem in animatorjem Ubom Iwerksom sta leta 1920 ustvarila serijo kratkih filmov t.i. Laugh-O-gramov. Slavo jima je prinesel črnobeli mišek Mortimer, kasneje preimenovan v Mikija Miško (Mickey Mouse), ki so ga vzljubili gledalci vseh starosti. Kmalu so se mu pridružili številni znani liki: Pluton, Pepe, Jaka Racman ...

Leta 1966 je Walt Disney preminil, podjetje z njegovim imenom pa je danes močnejše kot kadarkoli prej. Njegove risanke iz zadnjih let Levji kralj, Aladin in Lepotica in zver so postale ene izmed najuspešnejših risank doslej. (Parkinson, 2000)

2. 4 GLEDANJE TELEVIZIJE

Psihologa Robert Kubey in Michaly Csikszentmihalyi sta v knjigi *Televizija in kakovost življenja: Kako gledanje oblikuje vsakdanjo izkušnjo* objavila rezultate študije, ki je trajala kar 13 let.

Bistveni rezultati te študije so pokazali, da:

- televizija ne nudi resnične sprostitev in pobega pred vsakdanjo napetostjo.
- smo bolj žalostni, osamljeni in razdražljivi, če dlje časa gledamo televizijo.
- gledanje televizije zmanjša sposobnost koncentracije in poveča občutek dolgočasje.
- smo po gledanju televizije manj sproščeni kot pred gledanjem.
- so družine med gledanjem televizije manj živahne in dejavne kot med drugimi družinskimi dejavnostmi.

Da bi bili otroci bolj ustvarjalni ob gledanju televizije, tudi risank, se lahko starši poslužujejo nekaterih nasvetov, ki sta jih Karmen Erjavec in Zala Volčič navedli v knjigi *Moč in nemoč televizije*. Otrokom je potrebno omejiti gledanje televizije, se pogovoriti o vzrokih za gledanje določenega programa in skrbno izbrati vsebine, ki si jih bodo ogledali, potem pa se o gledanem tudi pogovoriti. Namesto gledanja televizije avtorici zgoraj omenjene knjige priporočata, da se starši z otroki pogovarjajo, igrajo družabne igre, berejo ali pripovedujejo zgodbe ali pa ga posnamejo s kamero, pri čemer lahko otroci sami oblikujejo televizijsko oddajo ali celo risanko. Televizije naj starši ne uporabljajo za varovanje otrok. (Erjavec, Volčič, 1999)

2. 5 USTVARJALNA IGRA IN POSNEMANJE JUNAKOV RISANIH FILMOV

Otroci se v današnjih časih vedno manj ustvarjalno igrajo, saj je čas domišljajske igre nadomeščen z gledanjem televizije, tudi risank. Mnogi današnji otroci se igrajo tako, da posnemajo like na televiziji oz. v risankah. Televizija je tista, ki torej spodbuja predvsem igro posnemanja.

Pri ustvarjalni igri otroci uporabljajo različne materiale, ki so jim trenutno pri roki (kocke, kuhinjski pripomočki, veje ...) in jih tako spreminja v podobe po svoji domišljiji. Vloge, ki jih pri ustvarjalni igri igrajo, so vedno različne in predstavljajo široko izbiro otrokovih življenjskih izkušenj, pri čemer oblikujejo svoje lastne besede in izraze. Takšna igra spodbuja otrokovo domišljijo, ki povezuje stvarne izkušnje in vsebine iz knjig ter življenja.

Igro posnemanja, ki jo spodbujajo risanke in tudi drugi otroški programi, otroci igrajo tako, da uporabljajo kupljene igrače narejene po likih iz risank. Otroci se pri igri posnemanja vživijo v popularni lik iz risanke, ponavljajo fraze in kar so v risanki videli.

Otroška igra dandanes ni več notranje usmerjena in originalno ustvarjena, ampak jo oblikujejo množični mediji in prodajni interesi.

(Erjavec, Volčič, 1999)

2. 6 NASILJE V RISANKAH

Danes se soočamo s številnimi podobami nasilja in nasilnimi prizori v različnih medijih. Tudi risanke, ki jih gledajo najmlajši, spadajo med medije, kjer je opaziti nasilne prizore. Različni mediji, ki prikazujejo nasilne prizore, med drugimi tudi risanke, vplivajo na otroke tako, da jih učijo, kako reševati spore, na kakšen način si pridobiti pravico, kakšen naj bo odnos v družini itd. Ta vpliv je večji pri otrocih, ki še nimajo trdno začrtanih meril in vrednot in pri čemer so poleg družine in šole pomembni dejavniki tudi množični mediji, medtem ko bodo imeli nasilni prizori na samozavestne otroke, ki so se naučili reševati spore brez nasilja, manjši vpliv.

Kaj lahko storimo v primeru nasilja v risankah?

1. Najboljša rešitev je izključiti televizijo, kadar zasledimo preveč nasilja.
2. Z otroki se je potrebno pogovoriti o nasilnih prizorih, ki so jih gledali. Razložiti jim je potrebno razliko med nasiljem na televiziji, ki je prikazana nerealno, in nasiljem, ki nas dejansko na nekaj opozarja in informira.
3. Priporočljiva je prisotnost odraslega ob otrokovemu gledanju televizije oz. risank, saj otrokom tako pomagajo ob trenutkih, ko se ti bojijo ali ne ločijo nerealno od realnega, in mu razložiti prizor.
4. Po ogledu nasilnega prizora v risankah se pogovoriti o tem, kako bi risani junak lahko drugače rešil spor.

5. O vplivih nasilnih prizorov se pogovoriti z učitelji, drugimi starši, prijatelji ...
(Erjavec, Volčič, 1999)

RAZISKOVALNI DEL

6 NAMEN

Namen raziskovalne naloge je ugotoviti, kakšen je po mnenju staršev vpliv risanih junakov na učence I. in II. triade Osnovne šole Frana Kranjca Celje. Zanimalo naju je predvsem, koliko časa učenci preživijo pred televizijskimi ekrani, katere programe in risane filme najpogosteje gledajo in ali so starši seznanjeni z vsebinami, ki jih gledajo njihovi otroci. Prav tako naju je zanimalo, s katerimi risanimi junaki se po mnenju staršev njihovi otroci najpogosteje poistovetijo in kako to vpliva na njihovo ustvarjalno igro oziroma agresivno vedenje.

7 HIPOTEZE

Pri opredelitvi hipotez smo se oprli na dosedanja teoretična izhodišča in lastne izkušnje s področja medijev in animiranih filmov.

H_1 = Zaradi pomanjkanja časa staršev, otroci najmanj eno uro dnevno preživijo ob gledanju animiranih filmov.

H_2 = Predvidevamo, da starši pogosto nimajo kontrole nad vsebino, ki jo otrok gleda.

H_3 = Menimo, da so starši mnenja, da otroci pogosto posnemajo like iz risanih filmov.

8 VZOREC

Naš vzorec raziskovanja predstavljajo vsi starši učencev od 1. do 6. razreda Osnovne šole Frana Kranjca Celje.

V raziskavi je sodelovalo 152 staršev.

9 POSTOPKI ZBIRANJA PODATKOV

Podatke smo pridobili z anketnim vprašalnikom za starše (priloga 2), ki je sestavljen iz vprašanj odprtega in zaprtega tipa.

V šoli smo učencem razdelili 210 anketnih vprašalnikov za starše, ki so jih odnesli domov in do 18. februarja 2011 dobili izpolnjenih 160 anketnih vprašalnikov, od tega je bilo 8 nepopolnih, ki smo jih izločili iz nadaljnje obdelave. Na koncu smo zbrane podatke oblikovali ter uredili v smiselno celoto.

10 MERSKI INSTRUMENT

Pri raziskovalnem delu smo si pomagali z anketnim vprašalnikom, ki zajema vprašanja zaprtega tipa, ki so povezana predvsem s količino, vzrokom, ustreznostjo in vplivom gledanja televizije oz. risank ter pogovoru o vsebini le-teh. Prav tako zajema vprašanja odprtega tipa, ki anketirancem omogočajo izražanje lastnega mnenja o najpogosteje gledanih risankah in o načinih posnemanja risanih junakov. Anketni vprašalnik je bil anonimen.

11 REZULTATI IN RAZLAGA

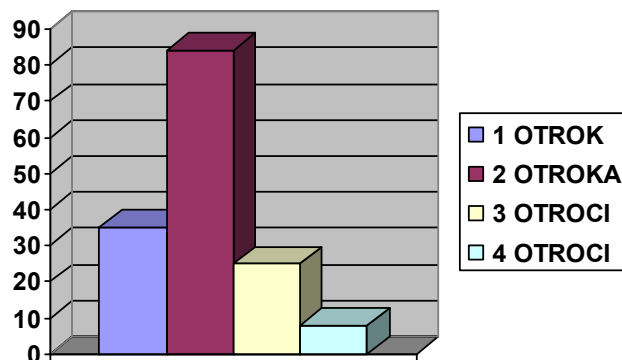
Pridobljene podatke smo po analizi prikazali v tabelah in grafih.

11.1 ANALIZA

Tabela 1: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 1: Koliko otrok je v vaši družini?

Število otrok v družini	f	f %
1 otrok	35	23,03
2 otroka	84	55,26
3 otroci	25	16,45
4 otroci	8	5,26
SKUPAJ	152	100

Grafični prikaz št. 1: Odstotki (f %) za vprašanje št. 1 – Koliko otrok je v vaši družini?

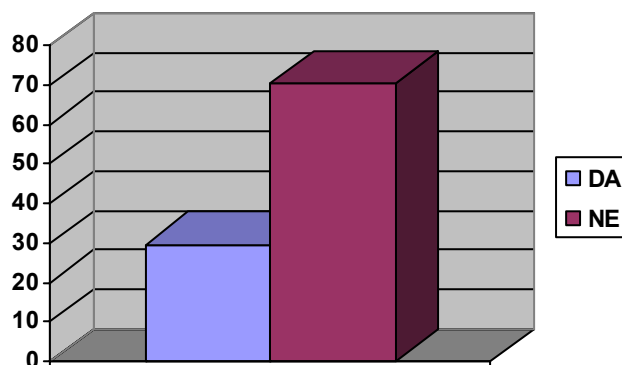

Analiza podatkov o številu otrok v družini je pokazala, da je v anketi sodelovalo največ staršev z dvema otrokoma v družini (55,26 %), sledijo starši z enim otrokom (23,03 %) in tremi (16,45 %). Najmanj anketiranih staršev ima štiri otroke (5,26 %).

Tabela 2: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 2: Ali ima vaš otrok v otroški sobi televizijo?

Televizija v otroški sobi	f	f %
DA	45	29,61
NE	107	70,39
SKUPAJ	152	100

Grafični prikaz št. 2: Odstotki (f %) za vprašanje št. 2 – Ali ima vaš otrok v otroški sobi televizijo?

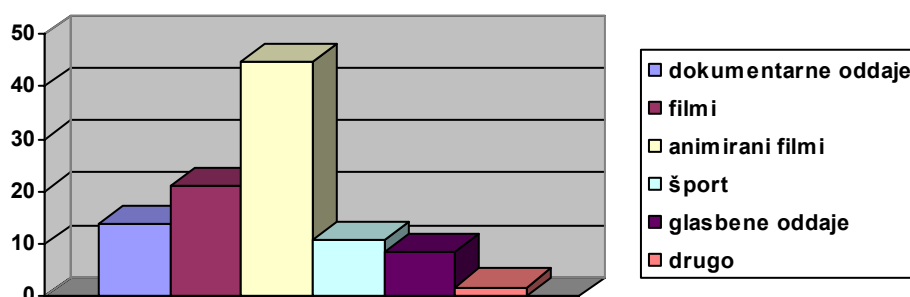

Iz tabele in grafa št. 2 je razvidno, da ima le dobra četrtina (29,61 %) otrok anketiranih staršev televizijo v otroški sobi.

Tabela 3: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 3: Kaj vaš otrok najpogosteje gleda na televiziji? (Obkrožite en odgovor.)

Zvrst	f	f %
Dokumentarne oddaje	20	13,16
Filmi	30	19,74
Animirani filmi	68	44,74
Šport	17	11,18
Glasbene oddaje	13	8,55
Drugo	4	2,63
SKUPAJ	152	100

Grafični prikaz št. 3: Odstotki (f %) za vprašanje št. 3: Kaj vaš otrok najpogosteje gleda na televiziji?(Obkrožite en odgovor.)

Analiza podatkov glede na najpogosteje gledane zvrsti je pokazala, da skoraj polovica otrok (44,74 %) po mnenju staršev najpogosteje gleda animirane filme. Druga najpogostejša zvrst, ki jo gledajo otroci na televiziji, so filmi (19,74 %). Starši so navajali, da njihovi otroci gledajo dokumentarne oddaje (13,16 %), športne oddaje (11,18 %) in glasbene oddaje (8,55 %). Pod drugo so starši navedli, da otroci gledajo DVD-je in nadaljevanke.

Tabela 4: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 4: Na katerem televizijskem programu vaš otrok najpogosteje gleda risanke? (Obkrožite en odgovor.)

Televizijski program	f	f %
Cartoon Network	27	17,76
Super RTL – Toggolino	17	11,18
Boomerang	9	5,92
SLO1	32	21,05
POP TV	38	25,00
A kanal	8	5,26
Disney Chanel (XD)	19	12,50
Drugo	2	1,32
SKUPAJ	152	100

Grafični prikaz št. 4: Odstotki (f %) za vprašanje št. 4 - Na katerem televizijskem programu vaš otrok najpogosteje gleda risanke? (Obkrožite en odgovor.)

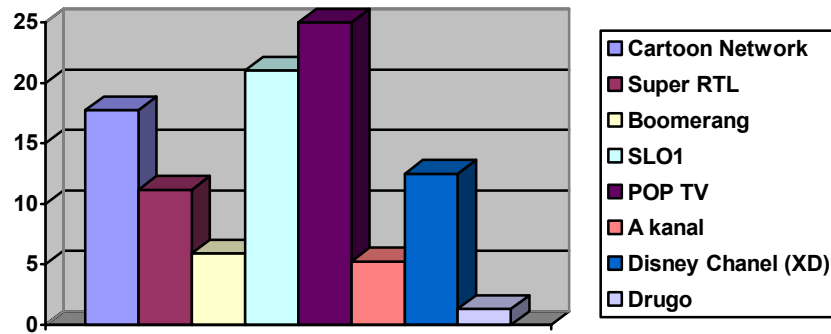

Tabela in graf št. 4 prikazujeta, katere programe najpogosteje gledajo otroci. Visok odstotek gledanih programov je predvsem pri slovensko govorečih programih, razen A kanala. POP TV ima najvišjo gledanost risank, kar 25 %, nekaj odstotkov manj pa program SLO1 (21,05 %). Tema dvema slovenskima programoma sledijo tuje jezični programi kot so Cartoon Network (17,76 %), Disney Chanel (XD) z 12,50 %, Super RTL z 11,18 % in program Boomerang, ki ga gleda 5,92 % otrok. A kanal ima izjemno nizko gledanost (5,26 %). Vzrok, zakaj je A kanal tako slabo gledan, je v tem, da so risanke na tem programu redko predvajane. Pod drugo so starši navedli še Pink Tv, POP Brio in Tiji.

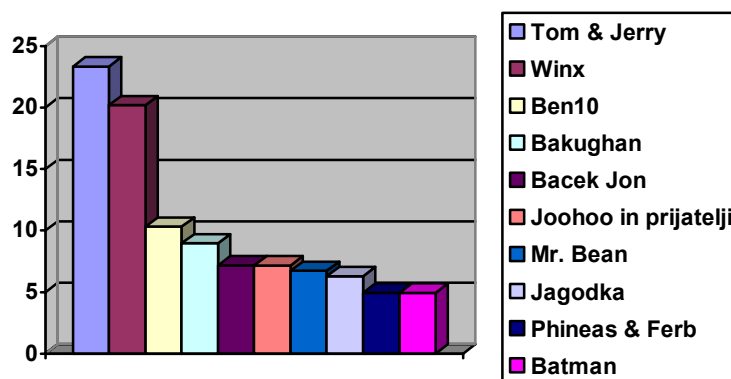
Zanimiv je bil podatek, da otroci ne gledajo v tolikšni meri Cartoon Network-a in Super RTL, kjer so risanke predvajane preko celega dne.

Analiza odprtega tipa vprašanja, kjer smo starše povprašali o najpogosteje gledanih risankah na televiziji, je pokazala, da je teh toliko, da bi jih težko razporedili v kategorije, saj se je veliko odgovorov pojavilo le enkrat. Tako smo iz seznama najpogosteje gledanih risank navedli 10 najbolj gledanih risank in jih vpisali v tabelo in graf št. 5.

Tabela 5: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 5: Navedite risanko ali risanke, ki jih vaš otrok najpogosteje gleda na televiziji.

Najpogosteje gledane risanke	f	f %
Tom & Jerry	52	23,32
Winx	45	20,18
Ben10	23	10,31
Bakughan	20	8,97
Bacek Jon	16	7,17
Joohoo in prijatelji	16	7,17
Mr. Bean	15	6,73
Jagodka	14	6,28
Phineas & Ferb	11	4,93
Batman	11	4,93
SKUPAJ	223	10

Grafični prikaz št. 5: Število (f) za vprašanje št. 5 - Navedite risanko ali risanke, ki jih vaš otrok najpogosteje gleda na televiziji.

Iz tabele in grafa št. 5 je razvidno, katere risanke po mnenju staršev njihovi otroci najpogosteje gledajo. Največ otrok po mnenju staršev gleda risanko Tom & Jerry (23,32 %) in Winx (20,18 %), sledijo Ben 10 (10,31 %), Bakugan (8,97 %), Bacek Jon (7,17 %) in Joohoo in prijatelji (7,17 %). V nekoliko manjšem odstotku so starši našli risanke Jagodka, Mr. Bean, Phineas & Ferb in Batman.

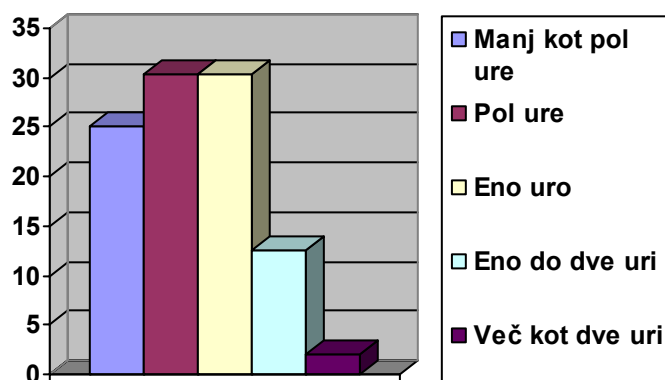
Zanimiv se nam zdi podatek, da v velikem številu otroci gledajo risanko Tom & Jerry, ki je na televizijskih ekranih gledana že dolga leta.

Tabela 6: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 6: Koliko časa dnevno vaš otrok gleda risanke?

Čas	f	f %
Manj kot pol ure	38	25,00
Pol ure	46	30,26

Eno uro	46	30,26
Eno do dve uri	19	12,50
Več kot dve uri	3	1,97
SKUPAJ	152	100

Grafični prikaz št. 6: Odstotki (f %) za vprašanje št. 6 – Koliko časa dnevno vaš otrok gleda risanke?

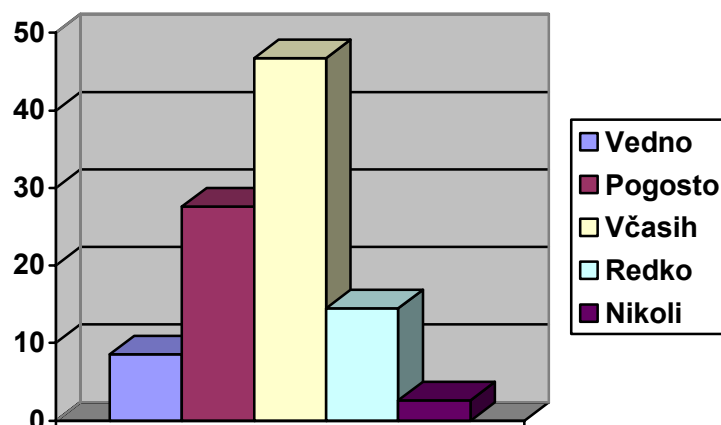

Analiza podatkov glede na čas, ki ga otroci po mnenju staršev prebijejo ob gledanju televizije, je pokazala, da enak odstotek otrok gleda risanke pol ure oziroma eno uro dnevno (30,26 %). Četrtnina otrok (25 %) gleda risanke manj kot pol ure dnevno. Presenetil nas je podatek, da le 12,40 % otrok gleda televizijo eno do dve uri dnevno, saj smo predvidevali, da zaradi pomanjkanja časa staršev to počnejo pogosteje.

Tabela 7: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 7: Ali ste prisotni ob otrokovemu gledanju risank?

Prisotnost staršev ob gledanju	f	f %
Vedno	13	8,55
Pogosto	42	27,63
Včasih	71	46,71
Redko	22	14,47
Nikoli	4	2,63
SKUPAJ	152	99,99

Grafični prikaz št. 7: Odstotki (f %) za vprašanje št. 7 – Ali ste prisotni ob otrokovemu gledanju risank?

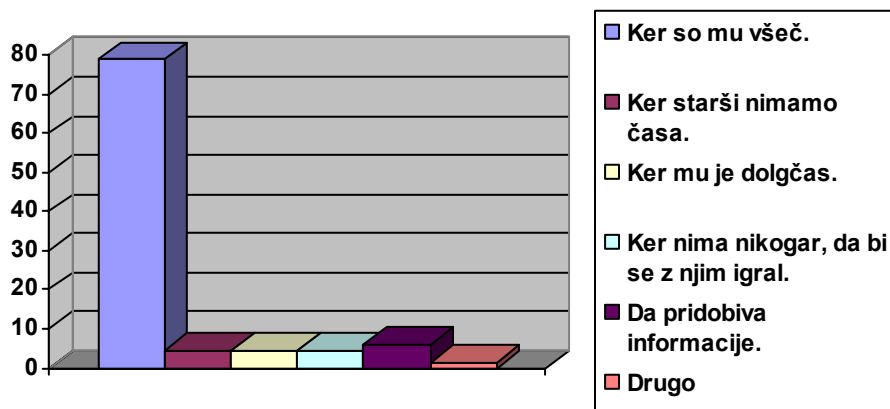
Pri vprašanju št. 7 nas je zanimalo, kako pogosto so starši prisotni ob otrokovemu gledanju risank in ugotovili, da velik odstotek staršev (46,71 %) včasih s svojimi otroki gleda risanke oz. so ob gledanju prisotni. 27,63 % staršev je pogosto prisotnih ob gledanju risank. Razmeroma majhen je odstotek staršev (8,55 %), ki so vedno prisotni ob otroku, ko gleda risanke. Štirje (2,63 %) od anketiranih staršev niso pri gledanju risank nikoli prisotni.

Vzrokov, zakaj otroci gledajo risanke, je lahko več, zato smo tudi pri tem vprašanju zaprtega tipa dopustili, da so lahko starši izbrali več odgovorov.

Tabela 8: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 8: Zakaj vaš otrok gleda risanke?

Vzrok gledanja risank	f	f %
Ker so mu všeč	120	78,95
Ker starši nimamo časa	7	4,60
Ker mu je dolgčas	7	4,60
Ker nima nikogar, da bi se z njim igral.	7	4,60
Da pridobiva nove informacije	9	5,92
Drugo	2	1,32
SKUPAJ	152	100

Grafični prikaz št. 8: Odstotki (f %) za vprašanje št. 8 – Zakaj vaš otrok gleda risanke?

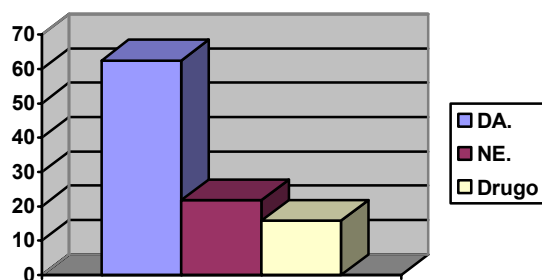
Iz tabele in grafa št. 8 je razvidno, da večina otrok (78,95 %) anketiranih staršev gleda risanke zato, ker so jim všeč. Zelo majhen odstotek staršev je mnenja, da otroci gledajo risanke zato, da pridobivajo informacije (5,92 %), ker je otroku dolgčas (4,60 %), ker starši nimajo časa (4,60 %) in ker otrok nima nikogar, da bi se z njim igral (4,60 %). Eden od dveh staršev je pod drugo navedel, da gledajo risanke kot razvedrilo, medtem ko je drugi zapisal, da je razlog v gledanju risank prav televizija, ki je vklopljena vsak dan.

Zanimiv se nam zdi izjemno nizek odstotek tistih otrok, ki gledajo risanke zato, ker starši nimajo časa. Pri tem odgovoru smo namreč predvidevali, da bo takšnih otrok več, saj so v današnjih časih starši zelo zaposleni.

Tabela 9: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 9: Ali lahko vaš otrok sam izbira risanke, ki jih gleda na televiziji?

Izbira risank	f	f %
DA	95	62,50
NE	33	21,71
Drugo	24	15,79
SKUPAJ	152	100

Grafični prikaz št. 9: Odstotki (f %) za vprašanje št. 9 – Ali lahko vaš otrok sam izbira risanke, ki jih gleda na televiziji?

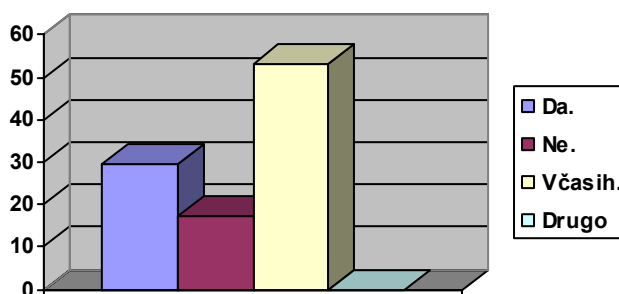
Analiza podatkov glede na izbiro risanke, ki jih gledajo otroci na televiziji, je pokazala, da si več kot polovica otrok anketiranih staršev (62,50 %) risanke lahko izbira sama, medtem ko si 21,71 % otrok risank sami ne izbirajo. Kot drugo so starši navedli, da si risanke lahko sami izbirajo včasih in da je izbira risanke odvisna predvsem od njene vsebine ter primernosti otrokovi starosti.

Zanimiv se nam zdi podatek, ki kaže, da si zelo visok odstotek otrok lahko sami izbirajo risanke, saj nekatere vključujejo nasilne prizore in neprimerne izraze.

Tabela 10: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 10: Ali se s svojim otrokom pogovarjate o vsebini risanke?

Pogovor o vsebini risank	f	f %
Da.	45	29,60
Ne.	26	17,11
Včasih.	81	53,29
Drugo	0	0
SKUPAJ	152	100

Grafični prikaz št. 10: Odstotki (f %) za vprašanje št. 10 – Ali se s svojim otrokom pogovarjate o vsebini risanke?

Pri vprašanju št. 10 nas je zanimalo, ali se starši s svojimi otroki pogovarjajo o vsebini gledanih risank. Ugotovili smo, da se malo več kot polovica staršev (53,29 %) s svojimi otroki o vsebini risank pogovarja včasih.

29,60 % staršev se o vsebini risanke s svojimi otroki pogovarja vedno, medtem ko se 26 anketiranih staršev (17,11 %) z otroki o vsebini risank ne pogovarja nikoli. Menimo, da je za otroke pogovor o vsebini gledanih risank s strani staršev zelo pomemben, saj le-te predstavljajo velik del njihovega sveta.

Tabela 11: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 11: Kako se vaš otrok najpogosteje igra? (Obkrožite največ 3 odgovore.)

Igra otroka	f	f %
Igranje s kockami in različnimi orodji	95	26,17
Posnemanje in vživljanje v popularne like iz risank	36	9,92
Igra vlog (učiteljica, voznik, zdravnik, kuhar...)	69	19,01
Igranje s kupljenimi igračkami, ki so narejene po likih iz risank	40	11,02
Branje, reševanje nalog, ustvarjanje	123	33,88
SKUPAJ	363	100

Grafični prikaz št. 11: Odstotki (f %) za vprašanje št. 11 – Kako se vaš otrok najpogosteje igra? (Obkrožite največ 3 odgovore.)

Iz tabele in grafa št. 11 je razvidno, da dobra tretjina (33,88 %) otrok anketiranih staršev bere, rešuje naloge in ustvarja. 26,17 % otrok anketiranih staršev se najpogosteje igra s kockami in različnimi orodji. Igro vlog (učiteljica, voznik, zdravnik, kuhar ...) se najpogosteje igra 19,01 %. Majhen odstotek otrok se najpogosteje igra s kupljenimi igračkami, ki so narejene po likih iz risank (11,02 %) in posnema ter se vživlja v popularne like iz risank (9,92 %).

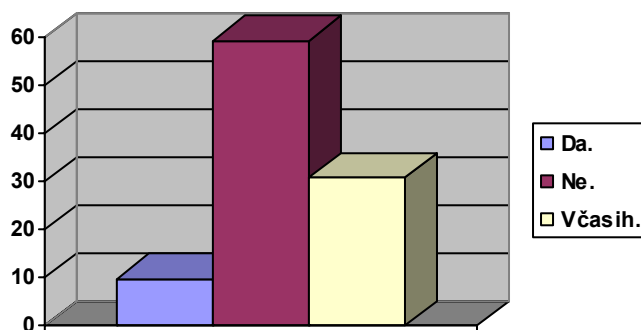
Zelo spodbuden je rezultat, da se še vedno velik odstotek otrok anketiranih staršev igra ustvarjalne igre (ustvarjanje, igra vlog, igranje s kockami in različnimi orodji).

Tabela 12: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 12: Ali vaš otrok posnema junake risank, ki jih gleda?

Posnemanje junakov risank	f	f %
Da	15	9,87
Ne	90	59,21

Včasih	47	30,92
SKUPAJ	152	100

Grafični prikaz št. 12: Odstotki (f %) za vprašanje št. 12 – Ali vaš otrok posnema junake risank, ki jih gleda?

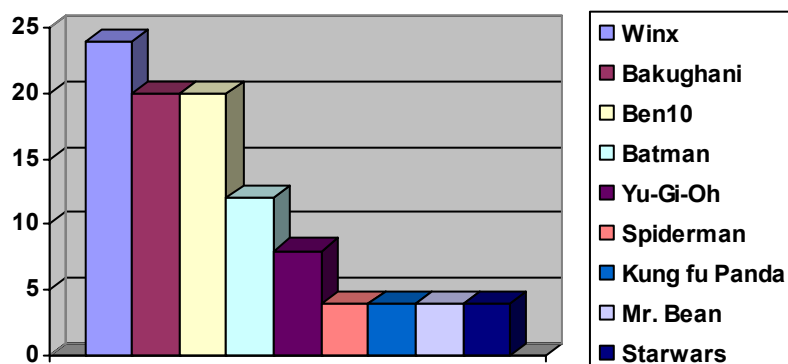
Iz tabele in grafa št. 12 je razvidno, da 9,87 % otrok anketiranih staršev posnema junake gledanih risank. 59,21 % anketiranih staršev je mnenja, da njihovi otroci ne posnemajo junake gledanih risank, medtem ko je 30,92 % staršev odgovorilo, da jih posnemajo le včasih.

Starše, ki so na 12. vprašanje odgovorili, da njihov otrok posnema ali včasih posnema junake iz risank, smo vprašali, katerega od glavnih junakov posnema najpogosteje posnemajo njihov otrok. Ker smo dobili veliko različnih odgovorov, smo tudi tokrat izbrali le nekaj najbolj pogosto naštetih junakov.

Tabela 13: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 13: Če ste na zgornje vprašanje odgovorili z odgovoroma a) ali c), napišite, katerega junaka ali junake iz risank posnema.

Junaki risank	f	f %
Winx	12	24
Bakughani	10	20
Ben10	10	20
Batman	6	12
Ju-Gi-Oh	4	8
Spiderman	2	4
Kung fu Panda	2	4
Mr. Bean	2	4
Starwars	2	4
SKUPAJ	50	100

Grafični prikaz št. 13: Odstotki (f %) za vprašanje št. 13 – Če ste na zgornje vprašanje odgovorili z odgovoroma a) ali c), napišite, katerega junaka ali junake iz risank posnema.

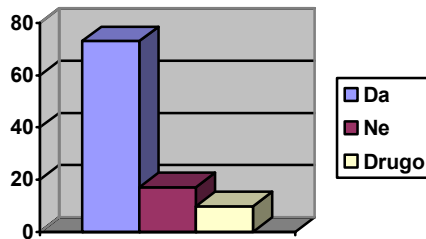
Analiza podatkov je pokazala, da otroci, ki posnemajo junake risank, ki jih gledajo, najpogosteje posnemajo junake iz risanke Winx (24 %). Enak odstotek je tistih otrok, ki po mnenju staršev posnemajo junake risank Bakughan in Ben 10 (20 %). Manjši delež otrok posnema Batmana (12 %) in Ju-Gi-Oh junake (8 %).

Tabela 14: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje št. 14: Ali menite, da lahko pretirano gledanje risank privede do agresivnega vedenja?

Agresivno vedenje ob pretiranem gledanju risank	f	f %
Da.	111	73,03
Ne.	26	17,11
Drugo	15	9,87

SKUPAJ	152	100
--------	-----	-----

Grafični prikaz št. 14: Odstotki (f %) za vprašanje št. 14 – Ali menite, da lahko pretirano gledanje risank privede do agresivnega vedenja?

Iz tabele in grafa št. 14 je razvidno, da 73,03 % anketiranih staršev meni, da pretirano gledanje risank privede do agresivnega vedenja. Le 17,11 % staršev je mnenja, da temu ni tako. 9,87 % anketiranih staršev je pod drugo navedlo, da pretirano gledanje risank včasih lahko privede do agresivnega vedenja ali da je odvisno od vsebine risanke ali risanke nasploh.

12 ZAKLJUČEK

Risanke predstavljajo pomemben del otrokovega življenja, saj se z njimi sreča že v ranem otroštvu.

Namen raziskovalne naloge je ugotoviti, kakšen je po mnenju staršev vpliv risanih junakov na učence I. in II. triade Osnovne šole Frana Kranjca Celje. Zanimalo naju je predvsem, koliko časa učenci preživijo pred televizijskimi ekrani, katere programe in risane filme najpogosteje gledajo in ali so starši seznanjeni z vsebinami, ki jih gledajo njihovi otroci. Prav tako naju je zanimalo, s katerimi risanimi junaki se po mnenju staršev njihovi otroci najpogosteje poistovetijo in kako to vpliva na njihovo ustvarjalno igro oziroma agresivno vedenje.

Zelo spodbudni se nam zdijo podatki, da je približno polovica anketiranih staršev včasih prisotnih ob gledanju risank na televiziji, približno enak odstotek staršev pa odgovarja, da se s svojimi otroki včasih pogovarjajo o vsebini gledanih risank. Prav tako se nam zdi pomembno, da kljub hitremu načinu življenja in pomanjkanju časa staršev otroci še vedno večji del dneva ne preždiijo pred televizijskimi zasloni.

Zaskrbljujoče se nam zdi, da več kot polovica anketiranih staršev priznava, da svojim otrokom dajejo možnost izbire gledanja risank, obenem pa so mnenja, da gledanje le-teh privede do agresivnega vedenja. Prav tako se nam zdi zanimiv podatek, da so starši mnenja, da otroci ne posnemajo junake risanih filmov, čeprav v šoli pogosto opažamo, da najpogosteje počnejo ravno to, ustvarjalne igre pa je vse manj.

V literaturi zasledimo, da so starši zelo pomemben dejavnik pri razvoju mišljenjskih sposobnosti svojih otrok. Pomembno je, da otroci gledajo televizijo premišljeno, namensko in ne samo iz navade. Starši naj bodo prisotni ob gledanju televizije in se z njimi pogovarjajo o interpretaciji vidnega, izbirajo naj programe, ki spodbujajo interese in razširjajo znanja njihovih otrok.

Ugotovili smo, da na otroke anketiranih staršev junaki risanih filmov po njihovem mnenju nimajo velikega vpliva. Kljub temu pa se zavedajo, da lahko pretirano gledanje risanih filmov na televiziji privede do agresivnega vedenja.

Ker večina učencev v šoli preživi vsaj toliko aktivnega časa kot doma, bi bilo smiselno povprašati o tej tematiki spregovoriti še z učitelji in učenci naše šole.

VIRI IN LITERATURA

1. Erjavec, K in Volčič, Z. (1999). *Moč in menoč televizije*. Ljubljana: Založba Rokus.
2. Parkinson, D. (1995). *Film*. Radovljica: Didakta. str. 42 in 43.
3. (2007). *Slovenski veliki leksikon*. A-BI. Ljubljana: Mladinska knjiga Založba. str. 72.

VIRI FOTOGRAFIJ

- http://ospoetry.homestead.com/Disney/Walt_Disney66.jpg

- <http://www2.arnes.si/~mmajce1/animacij.htm>

PRILOGE

Priloga 1:

IZJAVA

Mentor (-ica) , Mateja Štor, v skladu z 2. in 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom Vpliv junakov risanih filmov na otroke, katere avtorji (-ice) so Anita Mernik in Lucija Loger:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo (-ičino) dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu;
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na spletnih portalih z navedbo, da je nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju.

Celje, 14. 3. 2011

žig šole

Šola: Osnovna šola Frana Kranjca Celje

Podpis mentorja(-ice)

Podpis odgovorne osebe:

Priloga 2: Anketni vprašalnik za učitelje in starše

Pozdravljeni,

sva Anita Mernik in Lucija Loger in delava raziskovalno nalogo o vplivu junakov risanih filmov na otroke. Pri tem bova potrebovali Vašo pomoč, zato Vas prosiva, da na vsa vprašanja odgovarjate resno. Anketni vprašalnik je anonimen. Za Vaše sodelovanje se Vam iskreno zahvaljujema.

1. *Koliko otrok je v vaši družini?*

2. *Ali ima vaš otrok v otroški sobi televizijo?*

- a) Da.
- b) Ne.

3. *Kaj vaš otrok najpogosteje gleda na televizij? (Obkrožite en odgovor.)*

- a) Dokumentarne oddaje
- b) Filmi
- c) Animirani filmi
- d) Šport
- e) Glasbene oddaje
- f) Drugo: _____

4. *Na katerem televizijskem programu vaš otrok najbolj pogosto gleda risanke? (Obkrožite en odgovor.)*

- a) Cartoon Network
- b) Super RTL (Toggolino)
- c) Boomerang
- d) SLO1
- e) POP TV
- f) A KANAL
- g) Disney Chanel (XD)
- h) Drugo: _____

5. *Navedite risanko ali risanke, ki jih vaša otrok najpogosteje gleda na televiziji?*

6. *Koliko časa dnevno vaš otrok gleda risanke?*

- a) Manj kot pol ure
- b) Pol ure
- c) Eno uro

- d) Eno do dve uri
- e) Več kot dve uri

7. *Ali ste prisotni ob otrokovemu gledanju risank?*

- a) Vedno.
- b) Pogosto.
- c) Včasih.
- d) Redko.
- e) Nikoli.

8. *Zakaj vaš otrok gleda risanke?*

- a) Ker so mu všeč.
- b) Ker starši nimamo časa.
- c) Ker mu je dolgčas.
- d) Ker nima nikogar, da bi se z njim igral.
- e) Da pridobiva nove informacije.
- f) Drugo: _____

9. *Ali lahko vaš otrok sam izbira risanke, ki jih gleda na televiziji?*

- a) Da.
- b) Ne.
- c) Drugo: _____

10. *Ali se s svojim otrokom pogovarjate o vsebini risank?*

- a) Da.
- b) Ne.
- c) Včasih.
- d) Drugo: _____

11. *Kako se vaš otrok najraje igra? (Obkrožite največ 3 odgovore.)*

- a) Igranje s kockami in različnimi orodji.
- b) Posnemanje in vživljanje v popularne igre iz risank.
- c) Igra vlog (učiteljica, voznik, zdravnik, kuhar...)

- d) Igranje s kupljenimi igračkami, ki so narejene po likih iz risank.
- e) Branje, reševanje nalog, ustvarjanje

12. Ali vaš otrok posnema junake risanih filmov, ki jih gleda?

- a) Da.
- b) Ne.
- c) Včasih.

13. Če ste na zgornje vprašanje odgovorili z odgovoroma a) ali c), napišite, katerega junaka ali junake risanih filmov posnema.

14. Ali menite, da lahko pretirano gledanje risank privede do agresivnega vedenja?

- a) Da.
- b) Ne.
- c) Drugo: _____